

ЗНАЧЕННЯ ПРАЦІ Г. АЛМОНДА ТА С. ВЕРБИ “ГРОМАДЯНСЬКА КУЛЬТУРА”

Шаповал С.Ю., ТК-19

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. **Нікітіна В.В.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

У сучасному суспільному житті політична культура є важливим засобом взаємодії особистості й політичної влади, дослідження якої є нагальною потребою у зв'язку зі становленням демократії в Україні. Підґрунтям вирішення проблеми формування демократичної політичної культури в Україні можуть стати рекомендації, які випливають з міркувань американських мислителів ХХ ст. Г. Алмонда і С. Верби, викладені ними у праці «Громадянська культура».

Перш за все американські вчені заперечують ключове положення загальноприйнятого погляду на демократію як на політичний режим, де переважній більшості населення має бути притаманна раціональна-активістська модель політичної поведінки. Г. Алмонд і С. Верба доводять, що громадянська культура, яка забезпечує стабільність демократичної системи, є політичною культурою поміркованості: вона поєднує протилежні політичні орієнтації населення – орієнтації як на активність, так і на пасивність у політичному житті. Саме пасивність значної кількості громадян у демократичній країні, на їхню думку, є запорукою сили політичної еліти, її можливостей приймати і реалізовувати владні рішення. Це пояснюється тим, що система поєднання протилежних політичних позицій громадян утримує еліту від свавілля, робить її відповідальною, але не обмежує її настільки, щоб позбавити ефективності.

Г. Алмонд і С. Верба вважають, що формування громадянської культури, головним компонентом якої є можливість виконувати значну кількість ролей у політиці, повинно відбуватися за допомогою механізмів політичної соціалізації у різних соціальних інститутах – у сім'ї, в групі ровесників, у школі, на робочому місці, в добровільних асоціаціях, а також у межах самої політичної системи. У контексті української політичної дійсності найбільш актуальним уявляється наголошення мислителями на тому, що поряд з вихованням навиків політичної участі, у громадян слід розвивати емоційну прихильність політичній системі та почуття політичної єдності.

Отже, значення праці американських дослідників полягає у виявленні тих рис громадянської культури і механізмів її функціонування, які сприяють стабілізації демократичної системи.